

قسم ششم

ذکر سایر شعراء

١٥٠ - ١٦٩

١٥٥	٤٦٣ - ملا والی سرفندی
>	٤٦٤ - ملا هیری اندچان
>	٤٦٥ - ملائکانی
١٦٦	٤٦٦ - ملا مقصود تیرگر
>	٤٦٧ - ملا یوسفی
>	٤٦٨ - ملا توست
>	٤٦٩ - ملا شهاب
١٥٢	٤٧٠ - ملایقینی
>	٤٧١ - ملامعی لنگ
>	٤٧٢ - ملا اسمی
>	٤٧٣ - ملایدلی لنگ
>	٤٧٤ - ملا سروی
١٥٨	٤٧٥ - خواجہ طاهر محمد
>	٤٧٦ - ملا هردادی
>	٤٧٧ - ملا صدر
>	٤٧٨ - ملا سروی
>	٤٧٩ - ملا فتحی
>	٤٨٠ - ملا خلقی سعاری
١٥٩	٤٨١ - مولانا بیانی
>	٤٨٢ - ملامقیمی
>	٤٨٣ - ملا روحی سعاری
>	٤٨٤ - ملا رهانی
>	٤٨٥ - ملا علی سعاری
>	٤٨٦ - ملا ملائی
١٦٠	٤٨٧ - ملا طبلی
>	٤٨٨ - ملا سرکای سعاری
>	٤٨٩ - ملا حرسی
>	٤٩٠ - همامی سرفندی

١٥٠	٤٣٥ - ملا عبدالصمد
>	٤٣٦ - ملا کلان معمانی
>	٤٣٧ - مولانا علمی
١٥٢	٤٣٨ - ملا ھیاث الدین محمد
>	٤٣٩ - ملا حیدری
>	٤٤٠ - ملاء ارف
>	٤٤١ - ملا حاجی محمد نوعلہ
١٥٣	٤٤٢ - مولانا ملطانی
>	٤٤٣ - ملا صادقی
١٥٤	٤٤٤ - مولانا صاقی توڑ پوش
>	٤٤٥ - ملا غیاث الدین علی
١٥٥	٤٤٦ - مولانا غیاث الدین علی
>	٤٤٧ - حواحہ حافظ احمد
>	٤٤٨ - مولانا حیدر کلوچہ
١٥٦	٤٤٩ - حواحہ حافظی
>	٤٥٠ - درویش قاسمی
>	٤٥١ - ملا حیرتی
>	٤٥٢ - ملا پیامی
١٥٧	٤٥٣ - ملا حاجی محمد
>	٤٥٤ - ملا درویش محمد
>	٤٥٥ - مولانا مجتبی
>	٤٥٦ - ملا صفائی کرمانی
١٥٨	٤٥٧ - ملا ویضی کاردگر
>	٤٥٨ - ملا شاہ محمد
١٥٩	٤٥٩ - ملا رئیس
>	٤٦٠ - مولانا قطب الدین
>	٤٦١ - مولانا عبدال تعالیٰ
>	٤٦٢ - مولانا کوکبی

۱۶۵	۵۲۲ - وصفی	۱۶۰	۴۹۱ - فانی کور
>	۵۲۳ - مولانا علاء الملک	>	۴۹۲ - ملا دهی
>	۵۲۴ - ملا ذئب عاصم	>	۴۹۳ - مولانا لسائی
>	۵۲۵ - ملا هجری	۱۶۱	۴۹۴ - دهانی
>	۵۲۶ - ملا سیری	>	۴۹۵ - مولانا گلحسی
>	۵۲۷ - ملا محمد علی	>	۴۹۶ - وجیدی
۱۶۶	۵۲۸ - ملا عبدالکریم	>	۴۹۷ - محی پیشاپوری
>	۵۲۹ - میرزا علی خلیج	>	۴۹۸ - دیروزه پیشاپوری
>	۵۳۰ - ملا ذیری	>	۴۹۹ - سلیمان ترکمان
>	۵۳۱ - ملا چاروی	۱۶۲	۵۰۰ - ملا ساقی
>	۵۳۲ - ملا سوادی	>	۵۰۱ - ملا حاجی
>	۵۳۳ - ملا نعمی	>	۵۰۲ - ملا حواحہ خیاناتی
>	۵۳۴ - ملا بسمی	>	۵۰۳ - ملا وصفی
۱۶۷	۵۳۵ - ملا قوسی	>	۵۰۴ - ملا شاه حسین
>	۵۳۶ - ملا مائی درتی	>	۵۰۵ - ملا یعقوبی
>	۵۳۷ - ملا احواله‌الی	۱۶۳	۵۰۶ - ملا اسری
>	۵۳۸ - ملا قاسمی	>	۵۰۷ - ملا مادری
>	۵۳۹ - مولانا شاه محمد	>	۵۰۸ - ملا ویسی
>	۵۴۰ - درویش حیدر توپانی	>	۵۰۹ - ملا عبدالله
>	۵۴۱ - شاه محمد عورچی	>	۵۱۰ - مولانا یوسف چاکری
۱۶۸	۵۴۲ - ملا درویش	>	۵۱۱ - ملا احمد سراج
>	۵۴۳ - مولانا بوراشه	>	۵۱۲ - مولانا ظریفی
>	۵۴۴ - ملا بوائی	۱۶۴	۵۱۳ - ملا عشرنی
>	۵۴۵ - ملا ضعیفی لیگ	>	۵۱۴ - ملا بایجان
>	۵۴۶ - ملک مهرالدین	>	۵۱۵ - کورلطفیف
>	۵۴۷ - ملا فرانی	>	۵۱۶ - مولانا افافی
>	۵۴۸ - ملا رین الدین علی	>	۵۱۷ - شیخ زاده
۱۶۹	۵۴۹ - ملا مجرمی	>	۵۱۸ - ملا بوری
>	۵۵۰ - میرم سیاه	>	۵۱۹ - آفان بیگ چلایر
>	۵۵۱ - ملا معرمی میرشکار	۱۶۵	۵۲۰ - فروغی
>	۵۵۲ - ملا قاسم غفره	>	۵۲۱ - ملا خاصی

قسم هفتم

۱۷۰			ذکر وزراء شاعر
۱۷۰	۵۵۵ - میرزا قاسم	۱۷۰	۵۵۳ - خواجہ میرزا
		»	۵۵۴ - ملا حسنعلی

قسم هشتم

۱۷۱-۱۷۲			ذکر امراه شاعر
۱۷۲	۵۶۱ - امیر محمد یوسف	۱۷۱	۵۵۶ - میرزا مقیم کیفسروی
»	۵۶۲ - امیر مقصود علام	»	۵۵۷ - میرزا قاسم ولدی
»	۵۶۳ - یار محمد رخنه	»	۵۵۸ - غول ہیدالوہاب
»	۵۶۴ - دوست حسین	»	۵۵۹ - امیر رستم علی
»	۵۶۵ - شاهک	»	۵۶۰ - شاه ولد بیک
»	۵۶۶ - امیر سلطان ولی		

قسم نهم

۱۷۳-۱۷۵			ذکر سلاطینی که گاهی نظم شعر پرداخته اند
۱۷۴	۵۷۱ - عبید الله خان	۱۷۳	۵۶۷ - سلطان محمود میرزا
»	۵۷۲ - محمد مومن میرزا	»	۵۶۸ - سلطان مسعود میرزا
۱۷۵	۵۷۳ - همایون میرزا	۱۷۴	۵۶۹ - مایسقراز میرزا
	خاتمه	»	۵۷۰ - ظہیر الدین محمد یابر پادشاه
۱۷۶	۵۷۴ - میر کمال الدین شاه حسین		

مجالس النفائس - ترجمہ حکیم شاہ محمد فروپنگی

مقدمہ

بہشت اول

ذکر شعراً کیکہ امیر علیشیر بصحت ایشان نرسیده اما شعر ایشان را دیده.

۱۸۳-۱۹۸

۱۸۳	- امیر قاسم انوار
۱۸۴	- میر مهدوں
>	- حافظ سعد
۱۸۵	- خواجہ ابوالرواء
>	- مولانا حسین خوارزمی
۱۸۶	- شیخ آذری
۱۸۷	- مولانا کاتبی
۱۸۸	- مولانا شرف
>	- خواجہ ھبھت
۱۸۹	- مولانا خیالی
>	- مولانا بساطی
۱۹۰	- مولانا یعنی شیبک
۱۹۱	- میر اسلام
>	- سید ہلی ہاشمی
>	- فاضی محمد
۱۹۲	- مولانا محمد عالم
>	- مولانا قدسی
۱۹۳	- مولانا روحی خراسانی
>	- مولانا صاحب
۱۹۴	- مولانا سیمی بشاوری

بہشت دوم

ذکر شعراً کیکہ در اوائل زمان میر علیشیر بوده اند و بعضی پیر بصحت او

رسیده اند

۴۱ - مولانا شرف الدین علی

۱۹۹-۲۲۸

۲۰۰

۱۹۹ ۴۲ - خواجہ اوحد مندوی

فهرست مطالب

۴۳	- مولانا عبد الوهاب	۲۱۲	۷۴ - مولانا جوسمی	۲۰۱	
۴۴	- خواجہ فضل اللہ سعید قندی	»	۷۵ - خواجہ مسعود غنی	»	
۴۵	- مولانا علاء شاہی	»	۷۶ - حافظ یاری	»	
۴۶	- مولانا محمد تباد کانی	۲۱۳	۷۷ - مولانا قسری	۲۰۲	
۴۷	- شیخ صدر الدین رواسی	»	۷۸ - مولانا خسروی	»	
۴۸	- میر صدر الدین مجدد	»	۷۹ - مولانا نازیپنی	»	
۴۹	- مولانا محمد ھرب	»	۸۰ - مولانا ولی قلندر	۲۰۳	
۵۰	- میر مظہری	۲۱۴	۸۱ - مولانا والہی	»	
۵۱	- مولانا عبدالقہار	»	۸۲ - چرسی قلندر	»	
۵۲	- مولانا عبدالرزاق	»	۸۳ - مولانا ترغیبی	»	
۵۳	- میر یادگار	»	۸۴ - مولانا هشتنی	۲۰۴	
۵۴	- مولانا حلوطی	»	۸۵ - مولانا عبد الوهاب	»	
۵۵	- مولانا ویسی	۲۱۵	۸۶ - خواجہ برهان	۲۰۵	
۵۶	- مولانا ساغری	»	۸۷ - مولانا مشرقی	»	
۵۷	- مولانا فتحیب	»	۸۸ - مولانا هوائی	»	
۵۸	- شیخ کمال نزیپنی	۲۱۶	۸۹ - مولانا قبولی	»	
۵۹	- درویش منصور	»	۹۰ - مولانا محمد امین	۲۰۶	
۶۰	- مولانا علی حامی	»	۹۱ - مولانا سعدی	۲۰۷	
۶۱	- مولانا محمد معماںی	۲۱۷	۹۲ - میر ارغون	»	
۶۲	- سید کمال کچکمل	»	۹۳ - مولانا صدر کاتب	»	
۶۳	- خواجہ موبید مہمند	»	۹۴ - مولانا ایازی	۲۰۸	
۶۴	- خواجہ موبید دیوانہ	»	۹۵ - سید شبیبی	۲۰۹	
۶۵	- میر عمار مشہدی	»	۹۶ - مولانا ائیسی	»	
۶۶	- شاہ بدخشان	»	۹۷ - مولانا محمد آبلی	»	
۶۷	- اس لعلی	»	۹۸ - درویش ہارک	»	
۶۸	- مولانا عبدالصمد بدخشانی	۲۱۸	۹۹ - مولانا کوثری	۲۱۰	
۶۹	- مولانا یوسف شاہ	»	۱۰۰ - سید مسلمی	»	
۷۰	- خواجہ ابو اسماعیل	»	۱۰۱ - مولانا نظام	»	
۷۱	- سید کاظمی	»	۱۰۲ - مولانا باری	۲۱۱	
۷۲	- مولانا محمد معماںی	۲۱۹	۱۰۳ - خواجہ محمد مجلد	»	
۷۳	- خواجہ حسین خضر شاہ	۲۲۰	۱۰۴ - مولانا محمد	»	

>	۱۱۸ - مولانا سکالی	۲۲۰	۱۰۵ - سید عبدالحق
>	۱۱۹ - میرزا حاجی سفیدی	>	۱۰۶ - مولانا غوثی
>	۱۲۰ - سعید بیک	>	۱۰۷ - مولانا چوہری
>	۱۲۱ - پهلوان حسین	۲۲۱	۱۰۸ - مولانا خاوری
۲۲۶	۱۲۲ - مولانا صانعی	>	۱۰۹ - مولانا حلواںی
>	۱۲۳ - خواجه مسیب	>	۱۱۰ - مولانا ریاضی
۲۲۷	۱۲۴ - مولانا پورسید	۲۲۲	۱۱۱ - مولانا یوسف
>	۱۲۵ - میرسعید	۲۲۳	۱۱۲ - مولانا عاکبی
۲۲۷	۱۲۶ - میرسعید علی	>	۱۱۳ - مولانا لطفی
>	۱۲۷ - میرزا علی	۲۲۴	۱۱۴ - مولانا تقیی
>	۱۲۸ - میرزا بیک	>	۱۱۵ - مولانا اقبالی
۲۲۸	۱۲۹ - سید حسن اردہیں	۲۲۵	۱۱۶ - مولانا کمالی
			۱۱۷ - مولانا طیبی

پہشت سوم

ذکر شعرائیکہ معاصر میر علیشیر بوده اند و میر علیشیر صحبت ایشان

۲۲۹	- ۲۶۳	و سیده
۲۳۷	۱۴۳ - مولانا سید لک دیک	۲۲۹ - مولانا نور الدین عبد الرحمن حامی
>	۱۴۴ - مولانا تقیی	۲۳۰ - میر شیختم سہیلی
>	۱۴۵ - مولانا شوقی	۲۳۱ - مولانا سیفی تخاری
>	۱۴۶ - مولانا طیبه، تیری	۲۳۲ - مولانا آصلی
۲۳۸	۱۴۷ - مولانا معنوی	۲۳۳ - مولانا نایی
>	۱۴۸ - مولانا نرگسی	۲۳۴ - مولانا کامی
>	۱۴۹ - مولانا خلف	۲۳۵ - مولانا عالم
>	۱۵۰ - مولانا سالمی	۲۳۶ - مولانا حنفیہ
۲۳۹	۱۵۱ - مولانا حنتی	۲۳۷ - مولانا شامی
>	۱۵۲ - مولانا امیری	۲۳۸ - مولانا عبدالله
>	۱۵۳ - مولانا حبیب	۲۳۹ - مولانا درویش مشهدی
>	۱۵۴ - مولانا شراب	۲۴۰ - مولانا غرمی
>	۱۵۵ - مولانا عبدالحق	۲۴۱ - سید قراطہ

۲۵۱	۱۸۶ - مولانا نادری	۲۶۰	۱۵۶ - مولانا قابلی
>	۱۸۷ - مولانا بهشتی	>	۱۵۷ - مولانا سری
>	۱۸۸ - مولانا اهلی	>	۱۵۸ - بیر حاج
>	۱۸۹ - مولانا دوست	>	۱۵۹ - مولانا مالی
۲۵۲	۱۹۰ - حسن علی	۲۶۱	۱۶۰ - مولانا سایلی
>	۱۹۱ - مولانا فتح اللہ	>	۱۶۱ - مولانا وداعی
>	۱۹۲ - مولانا نظیر الدین	>	۱۶۲ - مولانا بقائی
>	۱۹۳ - مولانا ذمانتی	>	۱۶۳ - مولانا مشرفی
>	۱۹۴ - مولانا سوسنی	۲۶۲	۱۶۴ - مولانا امبلی
۲۵۴	۱۹۵ - مولانا هلالی	>	۱۶۵ - مولانا کوثری
>	۱۹۶ - مولانا غباری	>	۱۶۶ - مولانا هلالی
>	۱۹۷ - مولانا ریاضی	>	۱۶۷ - مولانا قبولی
>	۱۹۸ - مولانا طاهر	>	۱۶۸ - مولانا جانی
۲۵۵	۱۹۹ - مولانا معجنوی	۲۶۳	۱۶۹ - مولانا آفتی
>	۲۰۰ - همدی	>	۱۷۰ - مولانا ذلالی
>	۲۰۱ - مولانا جسی	>	۱۷۱ - بیرهاشی
>	۲۰۲ - سیدزاده مشی	>	۱۷۲ - مولانا صاحب
>	۲۰۳ - مولانا عاصی	۲۶۴	۱۷۳ - مولانا ماہی
>	۲۰۴ - مولانا فخر الدین	>	۱۷۴ - مولانا قوی
۲۵۶	۲۰۵ - مولانا مقصود	۲۶۵	۱۷۵ - مولانا بوری
>	۲۰۶ - مولانا صفائی	>	۱۷۶ - مولانا داہی
>	۲۰۷ - مولانا صافی	>	۱۷۷ - مولانا صحی
>	۲۰۸ - مولانا قنائی	>	۱۷۸ - مولانا معجنون
>	۲۰۹ - مولانا موعی	>	۱۷۹ - مولانا مذک
>	۲۱۰ - مولانا شیعی	۲۶۶	۱۸۰ - مولانا جلال الدین
۲۵۷	۲۱۱ - مولانا حصری	>	۱۸۱ - خواجہ عوشی
>	۲۱۲ - مولانا باطی	>	۱۸۲ - مولانا اعینی
>	۲۱۳ - مولانا فیضی	>	۱۸۳ - مولانا محمد مطالب
۲۵۸	۲۱۴ - مولانا شوخی	>	۱۸۴ - مولانا زیرک
>	۲۱۵ - مولانا طاهری	>	۱۸۵ - مولانا وحدتی
>	۲۱۶ - مولانا خلقی	۲۶۷	

فهرست مطالب

۲۳۰	۲۳۵ - پاپا شوریده	۲۵۷	۲۱۷ - مولانا زیباکنی
>	۲۳۶ - مولانا صوفی	>	۲۱۸ - مولانا سعید
>	۲۳۷ - مولانا حبید	>	۲۱۹ - مولانا درویش هلی
>	۲۳۸ - (مهدوی)	۲۵۸	۲۲۰ - مولانا قلاشی
۲۶۱	۲۳۹ - مولانا بهشتی	>	۲۲۱ - مولانا گدامی
>	۲۴۰ - مولانا فنازی	>	۲۲۲ - مولانا واحدی
>	۲۴۱ - مولانا شراری	>	۲۲۳ - قاضی زاده
>	۲۴۲ - مولانا فدائی	>	۲۲۴ - مولانا کوکبی
>	۲۴۳ - مولانا مهرمنی	۲۵۹	۲۲۵ - مولانا معینی
>	۲۴۴ - مولانا عیانی	>	۲۲۶ - مولانا شکری
۲۶۵	۲۴۵ - والی	>	۲۲۷ - مولانا حقیری
>	۲۴۶ - سید خانجی	>	۲۲۸ - مولانا اسپری
>	۲۴۷ - مولانا زادری	>	۲۲۹ - مولانا سعد
>	۲۴۸ - مولانا ناصری	>	۲۳۰ - خواجه کلان بزار
>	۲۴۹ - مولانا ذائقی	>	۲۳۱ - خواجه منصور
>	۲۵۰ - مولانا میرعلو	۲۶۰	۲۳۲ - سلطان محمود
>	۲۵۱ - پهلوان کاس	>	۲۳۳ - مولانا نظام
			۲۳۴ - مولانا دامی

بهشت چهارم

ذکر فضلائی که مشهور بـشاعری سوده اند اما گاهی شهر وی گفته اند

۲۶۴، ۲۸۱

۲۶۹	۲۶۰ - مولانا معین واعظ	۲۶۴	۲۵۲ - پهلوان محمد
۲۷۰	۲۶۱ - مولانا میرخوارد	۲۶۵	۲۵۳ - سید سن برهنه
>	۲۶۲ - مولانا حبید الدین	>	۲۵۴ - مولانا برهان
>	۲۶۳ - پیر کمال امین حسین	۲۶۶	۲۵۵ - مولانا مسعود
۲۷۱	۲۶۴ - سید احمد زار	>	۲۵۶ - میر عطاء الله نیشاپوری
>	۲۶۵ - مولانا محمد بدخشی	۲۶۷	۲۵۷ - حافظ شریعتی
۲۷۲	۲۶۶ - میر حسن عجمی	>	۲۵۸ - میر مرناس
>	۲۶۷ - سید حسن	۲۶۸	۲۵۹ - مولانا واعظ

فهرست مطالب

۴۶۴

۲۷۷	۲۸۵ - شیخ زاده امصاری	۲۷۲	۲۶ - سید فیات الدین
>	۲۸۶ - خواجہ محمود	۲۷۳	۲۶ - سید حسین باورڈی
>	۲۸۷ - خواجہ ابوسعید	>	۲۷ - مولانا شیرعلی
۲۷۸	۲۸۸ - مولانا حاجی	>	۲۷ - مولانا سلطانعلی قادری
>	۲۸۹ - مولانا عبدالرزاق	۲۷۴	۲۷ - مولانا سلطانعلی قادری
>	۲۹۰ - مولانا حاجی	>	۲۷ - پیر حوفی
>	۲۹۱ - مولانا جمال الدین	>	۲۷ - مولانا وصلی
>	۲۹۲ - استاد قلی محمد	۲۷۵	۲۷ - شیخ زاده بورانی
۲۷۹	۲۹۳ - مولانا شریعتی	>	۲۷ - مولانا صفتی
>	۲۹۴ - خواجہ ابونصر مہبہ	>	۲۷ - حافظ جلال الدین محمود
>	۲۹۵ - خواجہ حسن	>	۲۷ - مولانا نامی
۲۸۰	۲۹۶ - خواجہ ابوطاهر	۲۷۶	۲۷ - مولاء عدالواسع
>	۲۹۷ - خواجہ قطب الدین احمد	>	۲۸ - خواجہ سلطان محمد
>	۲۹۸ - ملا محمد خراسانی	>	۲۸ - مولانا میرک حسین
>	۲۹۹ - خواجہ کمال الدین حسین	>	۲۸۱ - مولانا محمد نایبی
۲۸۱	۳۰۰ - خواجہ عبدالله	>	۲۸۲ - مولانا سور
>	۳۰۱ - مولانا صبیح الدین	۲۷۷	۲۸۳ - مولانا فیات الدین

بهشت پنجم

د دامیرزادگان خراسان از شعراء

۲۸۴	۳۱۱ - محمد علی جلایر	۲۸۲	۳۰۱ - امیر دو ائمه این پیروز شاه
>	۳۱۲ - مولانا کوکبی	>	۳۰۲ - امیر حسین جلایر
>	۳۱۳ - ابراهیم خاکی	>	۳۰۴ - میر حیدر
>	۳۱۴ - میر حبیب اللہ	۲۸۳	۳۰۵ - میر عدال الوہاب
>	۳۱۵ - محمد جعفر	>	۳۰۶ - میر سلطان حسین
۲۸۵	۳۱۶ - شاه قلی ایغور	>	۳۰۷ - میر محمد صدیع
>	۳۱۷ - درویش عبدالله	>	۳۰۸ - میر عشقی
>	۳۱۸ - عبدالقہار	>	۳۰۹ - میر علی دوست
>	۳۱۹ - ملک ساقی بیک	>	۳۱۰ - نادر درچو لک

بهشت ششم

ذ کر شعرای سایر ممالک که شعرشان بخراسان رسیده و شهرت یافته.

۲۸۶-۳۱۲

۴۰۰	۳۴۶ - خواجه مطفر معمار	۲۸۶	۳۲۰ - احمد حاسی بیک
>	۳۴۷ - مولانا بیانی	>	۳۲۱ - خواجه خسرو
۳۰۱	۳۴۸ - مولانا اوغافی	>	۳۲۲ - قاضی ابوالرسک
>	۳۴۹ - مولانا ایسمی کاپ	۲۸۷	۳۲۳ - خواجه فضل الله
>	۳۵۰ - مولانا حرمی	>	۳۲۴ - میر محمود مرلاس
۳۰۲	۳۵۱ - مولانا فرقی	۲۸۸	۳۲۵ - مولانا فاقی
>	۳۵۲ - علیخان میرزا	>	۳۲۶ - مولانا مؤمن سعیدی
>	۳۵۳ - کوچک بیک	>	۳۲۷ - مولانا عارف
>	۳۵۴ - مولانا آگبی	>	۳۲۸ - مولانا ناصر الدین
۳۰۳	۳۵۵ - مولانا عثمانی	>	۳۲۹ - مولانا یقانی
>	۳۵۶ - مولانا طاهری	۲۸۹	۳۳ - مولانا صبری
>	۳۵۷ - میر همایون	>	۳۳ - مولانا سایلی
	۳۵۸ - شاه عایت الله	>	۳۳ - مولانا شمسی
۳۰۴	۳۵۹ - شاه محمود حان	۲۹۰	۳۳ - مولانا صالح
>	۳۶۰ - مولانا مظہری	>	۳۳ - درویش دھنکی
>	۳۶۱ - مولانا رفقی	۲۹۲	۳۳ - قاصی عبسی
۳۰۵	۳۶۲ - مولانا حفیری	۲۹۵	۳۳ - شیخ سعی الدین
>	۲۶۳ - مولانا حروی	۲۹۶	۳۳ - خواجه افضل
>	۳۶۴ - مولانا هدایی	>	۳۳ - مولانا شہبودی
>	۳۶۵ - مولانا شمسی	۲۹۷	۳۳ - کاشی
۳۰۶	۳۶۶ - مولانا باطی	۲۹۸	۳۴ - مولانا هواری
>	۳۶۷ - مولانا هلاکی	>	۳۴ - مولانا حالدی
>	۳۶۸ - مولانا شیفی	۲۹۹	۳۴ - مولانا باری
>	۳۶۹ - مولانا هاری	>	۳ - مولانا میر کری
۳۰۷	۳۷۰ - مولانا عماری	>	۳ - مولانا فضل الله
>	۳۷۱ - مولانا قبولی	>	۳ - مولانا معین

فهرست مطالب

۳۱۱	۳۸۱ - مولانا سلامی	۳۰۷	۳۲۴ - مولانا حبیانی
»	۳۸۲ - مولانا مدیسی	۳۰۸	۳۲۵ - میر فناخی
»	۳۸۳ - مولانا صیسی	»	۳۲۶ - مولانا دروس
۳۱۲	۳۸۴ - مولانا شسی	»	۳۲۷ - مولانا طوفعلی
»	۳۸۵ - میر دلال	۳۰۹	۳۲۸ - مولانا حاتمی
»	۳۸۶ - خواجہ عباد	»	۳۲۹ - خواصہ مقصود کارروائی
»	۳۸۷ - مولانا یاضی	۳۱۱	۳۳۰ - مولانا حلال الدین محمد دوائی
»	۳۸۸ - سید عباد الدین	»	۳۳۱ - خواجہ مسعود

پنجمین هفت

ذکر مسلمانین و شاهزادگانی که شعری سرودها دارد یا در مورد مناسبت خوانده است

۳۱۳-۳۱۶

۳۱۵	۳۹۴ - میرزا عبداللطیف	۳۱۳	۳۸۹ - سلطان تیمور جان
»	۳۹۵ - سید احمد میرزا	۳۱۴	۳۹۰ - حافظ سعد شاهرح میرزا
»	۳۹۶ - میرزا کیمیک	»	۳۹۱ - میرزا الحمک
»	۳۹۷ - سلطان مدیع الرمان	»	۳۹۲ - ناسخنامه میرزا
۳۱۶	۳۹۸ - سلطان حسین میرزا	۳۱۵	۳۹۳ - هامر میرزا

پنجمین هشت

مشتمل بر دو روش

فرضه اول

۱) شعرای متقدم نا رهان سلطان سلیمان خان -

۳۱۷-۳۵۸	۴۰۵ - شیخ شهاب الدین	۳۱۷ - شیخ ابو سعید فضل ابن ابی العبر	۳۹۹
۴۲۰	۴۰۶ - شیخ حمال الدین گیلاني	۳۱۸ - شیخ محمود بن آدم سانی هرمی	۴۰۰
»	۴۰۷ - شیخ نعم الدین دایه	۳۱۹ - امام احمد عزاعی	۴۰۱
»	۴۰۸ - شیخ حلال الدین بهاء ولد	۳۲۰ - شیخ اوسد الدین کرمائی	۴۰۲
۳۲۱	۴۰۹ - شیخ صیام الدین تبریزی	۳۲۱ - شیخ محمد الدین خداداد کنی	۴۰۳

٣٩١	٤٣٩ - حکیم سنائی	٣٩١	٤١٠ - شیخ امام الدین رافعی
>	٤٤٠ - سعد بہا	٣٩٢	٤١١ - حکیم اثیر الدین ابھری
>	٤٤١ - شرف الدین اصفهانی	>	٤١٢ - فخر الدین رازی
>	٤٤٢ - ظہیر الدین خاریابی	٣٩٣	٤١٣ - شیخ سعیی الدین
٣٩١	٤٤٣ - هنسری	>	٤١٤ - خواجہ صیر الدین طوسی
٣٩٢	٤٤٤ - عبد الواسع جبلی	٣٩٤	٤١٥ - حکیم اوردی
٣٩٣	٤٤٥ - عاد الدین لر	٣٩٥	٤١٦ - حکیم ارزقی الفصل الدین هروی
>	٤٤٦ - قاضی هشتن ماکوی	٣٩٦	٤١٧ - اثیر الدین اومنانی
>	٤٤٧ - فردوسی	>	٤١٨ - اثیر الدین فرغانی
٣٩٥	٤٤٨ - فرنخی شرداوی	٣٩٧	٤١٩ - امامی هروی
٣٩٦	٤٤٩ - معزی	>	٤٢٠ - ابن خطیب کتبہ
٣٩٧	٤٥٠ - حسابو	>	٤٢١ - اوحدی مراغہ
٣٩٨	٤٥١ - کمال الدین اسماعیل اصفهانی	٣٩٨	٤٢٢ - ابوالعلاء کتبہ
>	٤٥٢ - ناصر خسرو	٣٩٩	٤٢٣ - جمال الدین رستمچ
٣٩٩	٤٥٣ - هیام	>	٤٢٤ - سلال الدین هتیقی
>	٤٥٤ - رشید الدین و مطوات	٣٩٠	٤٢٥ - سید جمال الدین کاشی
٤٠٠	٤٥٥ - مہشتی	>	٤٢٦ - سید حسن فرقنوی
>	٤٥٦ - عائشہ مقریہ	>	٤٢٧ - عمر خیام
>	٤٥٧ - بیجہ منیرہ	٣٩١	٤٢٨ - حاقانی
٤٠١	٤٥٨ - مولانا مسیبی	٣٩٢	٤٢٩ - فخر کرکانی
>	٤٥٩ - سوزی	>	٤٣٠ - خواجو کرمانی
٤٠٢	٤٦٠ - شیخ بطاطی	٣٩٤	٤٣١ - دقیقی
٤٠٣	٤٦١ - سلمان ساوجی	٣٩٥	٤٣٢ - عمارۃ مروری
٤٠٤	٤٦٢ - محمد عصار	>	٤٣٣ - رفیع الدین سکرامی
>	٤٦٣ - حافظ شبرادری	٣٩٦	٤٣٤ - روکنی
٤٠٥	٤٦٤ - شیخ کمال خجندی	٣٩٧	٤٣٥ - شیخ سعدی مصلح الدین
٤٠٦	٤٦٥ - خسرو دھلوی	٣٩٨	٤٣٦ - رضی الدین بابا
٤٠٧	٤٦٦ - حسن دھلوی	>	٤٣٧ - سراج
>	٤٦٧ - میر ھلیشیر	>	٤٣٨ - سراج قمری

روزہ دوم

ذ کراحوال ، انتشار سلطان سليم خاں و شعرای معاصر او کے نامنہ ۸۲۹ جیہات

۳۶۹.۶۰۰

دائیتہ اند

۳۸۲	۴۵۵ - دیوانہ بخشی	۴۵۶	۴۵۶ - سلطان سليم خاں
۳	۴۵۶ - مولانا صدر دیوانہ	۴۶۱	۴۶۱ - مولانا بھاء الدین علی
۴	۴۵۷ - مولانا سرگسی	۴۶۲	۴۶۲ - شیخ عبدالحکیم شمسی
۴	۴۵۸ - شریعت شماری	۴۷	۴۷ - مولانا شمس الدین روڈی
۴۸۷	۴۵۹ - اعلیٰ شریعت شماری	۴۷۲	۴۷۲ - شیخ مرشد الدین ۷۴
۴	۴۶۰ - مولانا جو سب مردی	۴	۴۶۰ - مولانا میری
۴	۴۶۱ - مولانا مکانی	۴۷۸	۴۷۸ - سلطان خداوند
۴۸۸	۴۶۲ - مولانا صوہی	۴۷۹	۴۷۹ - خواجہ ۶۷
۴	۴۶۳ - مولانا آتشی	۴	۴۶۳ - مولانا قلنی
۴۸۹	۴۶۴ - شیخ ۶۷۰ اند	۴	۴۶۴ - مولانا میری
۴	۴۶۵ - مولانا رشد فاروقی	۴۸۰	۴۶۵ - خواجہ اوب
۴	۴۶۶ - مولانا عبید نادری	۴۸۱	۴۶۶ - خواجہ سیدنا ایف
۴۹۰	۴۶۷ - مولانا طالبی	۴	۴۶۷ - مولانا سیدنا سید
۴	۴۶۸ - مولانا دصلی کاشی	۴	۴۶۸ - مولانا حسین
۴	۴۶۹ - مولانا سعید لٹک	۴	۴۶۹ - مولانا میری
۴	۴۷۰ - قاشی عبداللہ گپٹانی لاہوری	۴۱۱	۴۷۰ - مولانا میری
۴	۴۷۱ - مولانا یاری	۴	۴۷۱ - مولانا سلامی
۴۹۱	۴۷۲ - مولانا شاہ محمود	۴	۴۷۲ - مولانا لیوی
۴۹۲	۴۷۳ - مولانا صومی	۴۸۲	۴۷۳ - شیخ والوہ
۴	۴۷۴ - مولانا پیر خلیفائی	۴	۴۷۴ - شیخ رادہ ۶۷
۴۹۲	۴۷۵ - مفتریکی	۴۸۳	۴۷۵ - مولانا سید
۴	۴۷۶ - میر عیا	۴۸۴	۴۷۶ - خواجہ جوہر
۴۹۳	۴۷۷ - مولانا سروی	۴	۴۷۷ - مولانا جوہر
۴	۴۷۸ - مولانا شہاء	۴	۴۷۸ - مولانا دری
۴۹۴	۴۷۹ - مولانا فتح اللہ کاشی	۴	۴۷۹ - مولانا سید طاہر گلہر
۴	۴۸۰ - مولانا عباد کاشی	۴۸۵	۴۷۹ - مفت شرف
۴۹۴	۴۸۱ - مولانا حبیب کاشی	۴	۴۸۰ - مولانا دریو

فهرست مطالب

۱۰۰	۵۳۶ - روزه	۳۹۴	۵۲۲ - مولانا لطیف
۴۰۱	۵۴۷ - مولانا خرسی	»	۵۲۴ - مولانا هاشمی
»	۵۳۸ - مولانا غفرن	۳۹۵	۵۲۴ - مولانا مثالی
»	۵۳۹ - شیخ محمد تربیزی	»	۵۲۵ - مولانا مجید الدین کاشی
۴۰۲	۵۴۰ - مولانا جوہری	»	۵۲۶ - قاضی سلام اللہ
۴۰۳	۵۴۱ - مولانا رفقی	۳۹۵	۵۲۷ - شمس الدین محمد لطیفی
۴۰۴	۵۴۲ - مولانا عیشی	۳۹۶	۵۲۸ - قاضی شیخ کبیر
»	۵۴۳ - . . .	۳۹۷	۵۲۹ - مولانا پرتوی
»	۵۴۴ - مولانا سیفی	۳۹۸	۵۳۰ - مولانا صیبیس کیلانی
۴۰۵	۵۴۵ - مولانا باری	»	۵۳۱ - مولانا محی الدین
»	۵۴۶ - مولانا هوشی خراسانی	۳۹۹	۵۳۲ - مولانا امیدی
»	۵۴۷ - مولانا مردوی	۴۰۰	۵۳۳ - مولانا محمد عذھب کرمائی
۴۰۶	۵۴۸ - مولانا فرنخی	»	۵۳۴ - مولانا ارشد شیرازی
۴۰۷	۵۴۹ - امیسی	»	۵۳۵ - مولانا قولی

فهرست اشخاص

فهرست اماکن

فهرست کتب

فهرست مطالب

پایان

غلط نامہ

از خوارشگان معتبر خواسته شد امتحان اول از مطالعه اخلاقی دهیل را تصحیح فرمایند

صحيح	غلط	سطر	صفحة
مفید	مفید	١٦	١٤٤
بطرده	بعورده	٥	١٥٤
بسكریده	سكرده	٢٣	١٦١
دود	ودد	١٧	١٦١
متواضع	متواضع	٣	١٧٨
ذلك	ملك	٣	١٧٩٥٥٠
خوارزم	خوارزمي	١٣	١٨٠
ملکه	ملکه	١	١٨٦
علي موسى الرضا	موسى الرضا	٢٤	١٩١
خوش طیمان	خوش طسان	٧	١٩٧
خبائث	خبائث	١٧	٢٠٨
اسلام	الاسلام	٧	٢١٥
دارد بر جین	بر دوى حسین	١٠	٢١٧
گازار گاه	گازار گاه	٨	٢٢٠
تزوین	ترئین	٨	٢٢٩
دبوارش]	دبوارش	٤	٢٣٠
سبه	سید	٤	٢٣١
سماں	سام	١٢	٢٣٣
به ابرویت	با هرویت	١٥	٢٤٠
برای تحمیل و حمیت	و حمیت (۹)	٤	٢٥٣
من اغیار از غفان من گریست	من و اغیار را غفان میگریست	١٤	٢٥٤
کثرت طبع	کثرت طبع	١٧	٢٥٥
فاصلی دراده	فاضی راوه	١٣	٢٥٨
چند پرسی	چند حرفي	٢٢	٢٦٦
برادر ایتم	برادر آیم	١٣	٢٧١
افعال قبیحه	اعمال قبیحه	١٣	٢٨
له چشم	چشم	٩	٢٨
رنگک رز	رنگک رز	١٩	٣٠

موضع	نقطه	ساعر	موضع
شیخ معین الدین	شیخ معین الدین	۱۲	۳۳۶
کفت	گشتہ	۱۰	۳۳۴
کندورت	کشودری	۹	۳۳۸
بردگیری	بردگیری	۱۸	۳۴۵
است که الدر	است اند	۱۳	۳۴۶
این	ای	۱۸	۳۴۷
لشته	لشہ	۱	۳۴۸
در ملاست	سلامت	۱۶	۳۴۹
کاودوس	کاودوس	۱۷	۳۵۰
هر ال	هر ال	۷	۳۵۱
روان شد	روان ھو شد	۱۷	۳۵۲
کشید	کرد	۱۸	۳۵۳
جو در آش	جهن در آش	۱۰	۳۵۴
بند	بند	۱۰	۳۵۵
معین الدین	معین الدین	۸	۳۵۶

result of his kindly offices, the Turkish Ministry of Education had a complete photographic copy of the manuscript made in less than 40 days and presented it to me as a gift.

Having these three copies, I was well equipped with the Persian text. Of the Turkish original I also obtained three copies, referred to in this book as *İlli*, *Üç* respectively. The first two belong to the library of the Madrasat Sepahsalar, Tehran, and the third to the private library of the late Mr. Mohammad Ali Tarbiat. The complete description of these six manuscripts is given in the Persian Introduction of this edition.

I made a thorough comparison of the Persian translations and, by referring to the three Turkish texts wherever I found a mistake or an obscure passage, I was able to correct and clarify them and so to produce two complete and relatively correct versions in Persian. These are published in this edition in the hope that they may be of use to students of the history of Persian literature. This long process of comparing and editing the two Persian texts began at the end of 1940 and has only just been completed this spring.

For a full account of the author of "Majlis-un-Nafis" and of its two eminent translators, Fakhr-i-Hanafi and Hakim Shah Muhammad Qazvini, I must refer the reader to the Persian Introduction. There, I have tried to examine their lives and work as far as the available material would allow and have discussed such technical points in regard to this useful record of the 9th century poets as seemed to me of interest and value.

The publication of this work has been made possible by the generous financial assistance given by Mr. Abol Hassan Ebtehā, the Governor of the Bank Mellī, Iran, who has not only made the necessary credits available but has, moreover, had the book issued by the excellent Press of the Bank.

May, 1945, Tehran

ALI ANGEEAR TURKMAT

Preface

In the academic year 1940-41, I was asked to give a course of lectures on the literary history of Persia in the 9th century A.H. (15th century A.D.). In preparation for this, I had to refer to many historical sources and documents of which one, a manuscript called "Majâlis un-Nâfi'în" by 'Ali Shir, Navâ'i forms the present work.

Although this manuscript is easily available in Tehran, it is impossible for Persian readers to use it, since the original text is in Chaghatai Turkish. So I tried to obtain a Persian translation, a copy of which I knew was to be found in the British Museum under the No Add 7669. Owing however, to the dislocation of normal communications and of the services of the British Museum produced by the war, this kind of literary activity was no longer possible and consequently I was unable to procure a copy of the British Museum manuscript. I tried then to find a specimen of it in Persia and after much investigation succeeded in discovering one in the private library of Mr Nakhdjavâni. Being a genuine bibliophile who is always willing to place his precious library at the disposal of students of literature, Mr Nakhdjavâni very kindly lent me his valuable manuscript, a service for which I am glad to take this opportunity of expressing my gratitude. Later I was informed that Mr Saïd Naficy also had a copy and he, too, most generously lent it to me.

When I compared the two manuscripts I found, that, though they were both Persian versions of the same Turkish text, they were in fact widely different. Two separate translators had been at work, the one from Herat, the other from Qazvin, and by a curious coincidence both at the same time. Each translation has its own qualities, its special renderings and additional matter which makes it a useful, independent book. Whilst working on these two versions, I was given to understand that still another manuscript exists in the As'ad Atandi Library in Constantinople under the No 3877. This also is the Qazvini version. To obtain it, I sought the kind co-operation of my esteemed friend H. F. Cemal Husnu Taray, then Turkish Ambassador in Tehran. As a

THE MAJALIS-UN-NAFA'IS

"GALAXY OF POETS"

OF

MIR 'ALI SHIR NAVA'I

TWO 16TH. CENTURY
PERSIAN TRANSLATIONS

EDITED WITH AN INTRODUCTION AND
ANNOTATIONS ETC.

BY

ALI ASGHAR HEKMAT.

PROFESSOR OF THE HISTORY OF PERSIAN LITERATURE IN THE
UNIVERSITY OF TEHERAN

BANK MELLİ PRESS, TEHERAN

1945

